

Legioen- en Eurowaardige voetbaltempel aan de Maas

Vorige maand, tijdens de kwalificatiewedstrijd tegen Cyprus, viel in het Koning Boudewijnkrot op de Heizel op een bijtend cynisch spandoek te lezen: "Eerste van de wereld, maar geen stadion. Bedankt, Bart Verhaeghe." Een verwijt dat de schuld bij voormalig KBWB-ondervoorzitter Verhaeghe legt, die vanuit zowel zijn Club Brugge- als zijn Uplace-perspectief een gloednieuw stadion in Brussel niet bepaald nodig zou hebben gevonden. Na het Antwerpse stadiontrauma tijdens Euro 2000 (zie openingsverhaal met Bart De Wever) opnieuw een sportinfrastructureel debacle voor ons land. Dat het anders kan, bewijzen ze aan de oevers van de Maas. De Maas in Rotterdam-Zuid weliswaar, waar de legendarische Kuip wel wordt vervangen door een multifunctionele sporttempel. En waar binnenkort een 65.000-koppig Legioen *Hand in hand, kameraden* zal kunnen laten schallen en ze wel ooit zullen mogen gaan supporteren op het internationale voetbalforum. (MH) ■

JEROEN SCHEERDER

Het verdriet van Afrika

Het is oktober en dus lente in de zuidelijke hemisfeer. De droogte houdt sinds 2015 lelijk huis in de West-Kaap, met heel wat watertekorten als gevolg. Toch fleuren en geuren in het straatbeeld acacia's met roze bloesem.

Ik bevind me op een 25-tal kilometer van het centrum van de wetgevende hoofdstad van Zuid-Afrika, Kaapstad. Voor me baadt in een warme lentezon de grootste indoor wielerpiste van het Afrikaanse continent: de Belleville Velodrome. Die ligt ietwat verzonken in het betonnen landschap van aanpalende hotels en kantoren en met een dak dat zich haast op dezelfde hoogte bevindt als de autohoofdbaan enkele tientallen meter verderop. In de achtertuin van het overdekte fietsmekka ligt een andere sporttempel: een outdoor atletiekpiste met olympische allures.

Beide accommodaties ogen evenwel verweesd en mistroostig. Ze zijn slecht onderhouden, Afrikaanse sportgrandeur van weleer. Hoewel de velodroom zitplaats biedt aan circa 7.800 toeschouwers (exclusief vip- en mediaruimte, die de volledige bovenste ring van het stadion inpalmt), is er vandaag haast niemand. Een desolate bedoening, zoals meestal, blijkt na navraag bij de lokale fietswinkel waar gesigneerde posters van Vlaamse wielersporters een heel andere fietscultuur oproepen. Geen publiek dus, maar wel twee vloerders en een grootvader die zijn kleinzoon de eerste fietstrapjes aanleert op weg naar een nieuwe fietsdroom. Op de atletiekbaan is opvallend meer volk. Auto's gebruiken de twee binnenste loopbanen als parking, terwijl de verdorde grasvelden in het midden van de kogel-, polsstok-, discus-, hamerslinger-, speer- en hoogspringstand vandaag gebruikt wordt voor een religieuze bijeenkomst.

Enkele dagen eerder vertoefde ik in de buurt van het majestueuze Cape Town Stadium, op wandelafstand van de door toeristen drukbezochte en ook erg residentiële V&A Waterfront. Op de grasmat van het voormalige Green Point Stadium werden heel wat topmatches gespeeld naar aanleiding van achtereenvolgens de FIFA World Cup (2010) en

de World Rugby Sevens Series (2015). In tegenstelling tot de atletiek- en wielersportfaciliteiten in Belleville is hier geen sprake van verloederding. Zowel het stadion, de grasmat als de omgeving liggen er piekfijn bij. Netjes onderhouden en als het ware speelklaar voor een volgende grootse sporthappening. Alleen, ook hier zijn op wat onderhoudspersoneel na geen mensen te bespeuren, laat staan enige (sport)activiteit waar deze lap grond juist zozeer toe uitnodigt. Bewondering slaat om in verwondering en verbazing.

Een *'gated sports community'* zou ik het noemen, een geprivatiseerde sportplek die haar afgeschermd, veelal door de gemeenschap betaalde sportinfrastructuur nog niet aan de straatstenen kwijtraakt. Op een van de duurste percelen van zuidelijk Afrika heeft de FIFA destijds immers een immens sporthoogdom laten optrekken voor haar vierjaarlijkse voetbalhoogmis. Een schitterende witte parel met de Tafelberg als achtergronddecor die de Kaapse skyline ongetwijfeld een architecturaal onevenaarbare touch geeft, maar die na afloop van het balsportfeestje als een *white elephant* in de opkomende dorheid zal moeten overleven. Plakkaten voor het stadion met daarop info voor geïnteresseerde huurders kunnen moeilijk verhullen hoe onbetaalbaar deze site is, wil men ze op een rendabele manier exploiteren. Infrastructurele nuttelosheid als landmark.

"It was a business doing pleasure with you", plegen sport-economen te gekschieren als het deze onmiskenbaar lucratieve voetbalrealiteit betreft. Eens het spel gespeeld, zijn immers ook heel wat centen vakkundig verspeeld – lees: veilig ondergebracht in Zwitserse voetbalsafes. Hoe komt het toch dat dergelijke contrasten zich blijven herhalen? Waarom haalt de momentane infrastructuurwaan zich het

immer van het broodnodige langetermijnperspectief? Economisch opportunisme noch politieke myopie zouden hier het antwoord mogen zijn.

Het doet denken aan het opus magnum van Vlaanderen meest bekroonde auteur in de Lage Landen. In *Het verdriet van België* geeft Hugo Claus een weinig flaterend portret van Vlaanderen vóór, tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog. In een weliswaar heel andere politieke context staan daar twijfel en verraad centraal. Terwijl ik in het aanpalende Green Point Urban Park enkele kleuters op een speeltuig naar beneden zie glijden en wat verderop twee keurig uitgedoste individuen op een van de door groen omgeven en vergeven boulevards zie flanereren, vraag ik me af of bijvoorbeeld de honderdduizenden inwoners van Gugulethu en Khayelitsha, twee townships op enkele tientallen kilometer van Kaapstad, ook vertwijfeld zijn en zich verraden voelen.

Hoewel steeds meer Zuid-Afrikanen hun uit hout en golfplaat opgetrokken *shacks* intussen hebben kunnen inruilen voor een stenen woning voorzien van elektriciteit en stromend water, blijft het welvaartsverschil voor velen te groot. Een kleine groep van zwarten – vaak *yummies* (*Young Upwardly Mobile Marxists*) genaamd – heeft zich kunnen opwerken tot de nieuwe multiraciale elite. Een toenemende werkloosheid, het hoogste percentage hiv-besmetten ter wereld, corruptie door politici, straatcriminaliteit en opflakkerend etnisch geweld zijn evenwel uitdagingen die om beleidsprioriteit schreeuwen. Zuid-Afrika's eerste droom is geen velodroom. ■

Prof. Jeroen Scheerder is hoogleraar sportbeleid en sportsociologie aan de KU Leuven.